

ชื่อสมุนไพร กะเพรา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ocimum tenuiflorum* L.

ชื่อสามัญ Holy basil, Thai basil, Sacred basil.

ชื่อท้องถิ่น กอมก้อ กอมก้อดง (เชียงใหม่), ห่อขาวชู ห่อตูปลู อิมคิมหล่า (แม่ฮ่องสอน), กะเพราชน กะเพราขาว กะเพราแดง (ภาคกลาง), อีตุไทย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ),

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่ม ขนาดเล็ก สูงประมาณ 0.3 – 1.0 เมตร ลำต้นตั้งตรง ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม โคนต้นแข็ง มีขนคลุมทั่ว แตกกิ่งก้านสาขามาก และมีกลิ่นหอมแรง กะเพรมี 3 พันธุ์ คือ กะเพราแดง กะเพราขาว และกะเพราลูกผสมระหว่างกะเพราแดงและกะเพราขาว มีลักษณะทั่วไปคล้ายโหระพา ต่างกันที่กลิ่นและกิ่งก้านซึ่งมีขนปกคลุมมากกว่า กะเพราขาว มีใบและลำต้นสีเขียว กะเพราแดง มีใบและลำต้นสีแดงอมเขียว

ใบ เป็นใบเดี่ยว แตกใบออกตรงข้ามในแต่ละข้อของลำต้นและกิ่ง ลักษณะใบรูปรีหรือรูปไข่ค่อนข้างยาว ปลายใบแหลม โคนใบรูปกลมหรือมน ขอบใบจักฟันเลื่อยและเป็นคลื่น แผ่นใบบางสีเขียวหรือสีแดง และมีขนปกคลุมทั้งสองด้าน ก้านใบสีเขียวหรือสีแดงแล้วแต่พันธุ์

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบช่อฉัตร ออกช่อที่ยอดหรือปลายกิ่ง ริวประดับรูปไข่หรือรูปหัวใจ ปลายแหลม ขอบมีขน ดอกย่อยแบบสมมาตรด้านข้าง ก้านดอกโค้งยาวมีขน มีกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็นปาก กลีบดอกสีขาวอมม่วงหรือสีม่วงเชื่อมติดกันเป็นรูปประฆังปลายแยกเป็นปาก ปากบนมีแฉกมนๆ 4 แฉก ปากล่างโค้งลงแบน ขอบเรียบ ดอกกะเพราแดงสีเข้มกว่ากะเพราขาว

ผล เปลือกแห้งเมล็ดเดี่ยว มีขนาดเล็ก ปลายมน เกือบกลม

เมล็ด ขนาดเล็ก รูปไข่ สีน้ำตาลมีจุดสีเข้ม หุ้มด้วยกลีบเลี้ยงของเมล็ด

การนำไปใช้ประโยชน์

ใช้ในการประกอบอาหารและช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์ เช่น ผัดกะเพรา แกงเลียง แกงป่า แกงคั่ว แกงเขียวหวาน แกงส้มมะเขือขื่น ผัดกบ ผัดหมู ผัดปลาไหล พล่าปลาดุก พล่ากุ้ง หรือนำใบกะเพรามาทอดแล้วใช้โรยหน้าอาหาร

สรรพคุณทางยา

1. กะเพราเป็นส่วนประกอบของยาสมุนไพรหลายชนิด เช่น ยารักษาตานขโมยสำหรับเด็ก ยาแก้ทางเด็ก
2. ช่วยบำรุงธาตุไฟ ใช้ทำเป็นยาอายุวัฒนะ

3. ช่วยขับลมแก้อาการปวดท้องอุจจาระ แก้อาการจุกเสียดแน่นท้องและอาการปวดมวนท้องได้เป็นอย่างดี
4. ช่วยย่อยไขมัน ช่วยขับน้ำดี ช่วยรักษาแผลในกระเพาะอาหาร
5. ใช้ทำเป็นยารักษากลากเกลื้อน ช่วยแก้ลมพิษ ช่วยแก้พิษจากแมลงสัตว์กัดต่อยได้
6. ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและช่วยฆ่าเชื้อจุลินทรีย์บางชนิดได้
7. ช่วยลดระดับไขมันในร่างกายและช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ช่วยป้องกันโรคเบาหวานได้
8. ช่วยเพิ่มน้ำนมให้สตรีหลังคลอดบุตร
9. สามารถช่วยดับกลิ่นปากอันไม่พึงประสงค์ได้

เอกสารอ้างอิง

คณะเภสัชศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2565). ข้อมูลพืชสมุนไพร. สืบค้น 17 มีนาคม 2565, จาก https://pharmacy.su.ac.th/herbmed/herb/text/herb_detail.php?herbID=20

เมตไทย. (2563) กะเพรา. สืบค้น 17 มีนาคม 2565, จาก <https://medthai.com/กะเพรา/>